

26. jūnijs —
Padomju
jaunatnes
diena

VISU ZEMJU PROLETĀRIEŠI, SAVIENOJĪETIES!

JAUNAIS CELS

AGROFIRMAS «KRASNIJ OKTJABRJ» PARTIJAS, ARODBIEDRĪBAS,
KOMJAUNATNES KOMITEJU UN ADMINISTRĀCIJAS ORGĀNS

Cena 2 kap.

PANORAMA

Mūs gaida kopīgi uzdevumi

Apspriežam Latvijas KP Centrālās Komitejas 1988. gada 18. jūnija plēnuma lēmumu «Par politisko situāciju republikā».

Ar dziļu interesi agrofirms partijas cehu pirmorganizācijās un visos strādājošo kolektīvos uzņēmis Latvijas KP CK plēnuma lēmums par politisko situāciju republikā. Kolektīva locekļi aktīvi iestājās par tajā izteiktajām atziņām, kas apliecina, ka padziļinās un nostiprinās situācijas izpratni, tiek akcentētas domas, ka turpmāko uzdevumu izpildē nepieciešams katru mūsu kolektīva locekļa ieguldījums kopīgajā lietā. Krievi un latvieši kopīgiem spēkiem likuši pamatus tagadējās agrofirms kolhozam, izvadījuši šo saimniecību cauri smagajām tapšanas un attīstības dienām, padarot par ekonomiski spēcīgu, kura spēj no-

drošināt aizvien pieaugošo uzdevumu izpildi, un kopīgi prasīs to nosargāt no nacionālisma, šovinisma un antisovietisma recidīviem, kam principiālu novērtējumu deva LKP CK plēnuma.

Cilvēki savos spriedumos pilnīgi piekrīt tam, ka demokrātijas un atklātuma atbalstīšanas lozungi nedrīkst tikt izmantoti pret pārkārtošanos, ka jebkuru problēmu jārisina kopīgiem spēkiem, ar visu iedzīvotāju vienlīdzīgu piedalīšanos, ar visu nacionālīšu pārstāvju pūliņu apvienošanu uz kopīgas platformas. Jo tikai tad sekmīgi varēsīm paātrināt sociāli ekonomisko attīstību, savlaicīgi veikt visus tos lielos darbus, kas iesākti agrofirms ražošanas apakšvienībās, kas iecerēti mūsu plānos.

Strādnieki un kolhoznieki pievienojas Latvijas Kompartijas Centrālās Komitejas plēnumā izteiktajām atziņām, situācijas principiālajam vērtējumam un atbalsta plēnuma lēmumā izteiktās domas.

Paplašinās siltumnīcas

Sakarā ar to, ka nodotas ekspluatācijā papildus jaudas, siltumnīcas, kuru derīgā platība tagad ir 1086 kvadrātmetri, šajā pusgadā devušas 21,2 tūkstošus rubļu ienākumu, vairāk, nekā visā aizvadītajā gadā, tajā skaitā ziedu realizācija — 13,6 tūkstošus rubļu, jo ar jauno platību saņemšanu ievērojami palielināta nelķu un citu ziedu audzēšana. Pēc tiem liels pieprasījums, taču vidējā realizācijas cena samazinājusies par 22 kapeikām par katru. Viens no svarīgākajiem iemesliem — ziedi bijuši sliktākas kvalitātes.

Tiks panākta labāku ziedu izaudzēšana, paredzēts iesākt sēru vainagu gatavošanu, nokārtot kadru jautājumu, pastieidzināt jauno jaudu izbūves pabeigšanu, vienlaicīgi izlabojot kļūdas (drenāžas ierīkošana, jumta uzlikšana u. c.) un sakārtojot agrāk uzbūvētos korpusus.

Juris KAUSA

PSKP XIX KONFERENCI SAGAITOT

IEROSINĀM!

Partijas un padomju vadošo darbinieku vidū ir daudz lielisku cilvēku, kuri godprātīgi veic savus pienākumus, par veikumu regulāri atskaitās kolektīviem, kas viņus ievēlējuši. Taču šo cilvēku autoritāte būs ievērojami lielāka, ja viņus izvirzīs «no apakšas». Piekrītu domai par termiņu noteikšanu pilnvarām — pieci gadi.

Jāpanāk, lai kļūst par normu patiesi demokrātiskas vēlēšanas, iespējamo kandidātu plaša apspriešana un aizklāta balsošana, kā tas noteikts partijas XIX konferences tēzēs. Jāņem vērā idejiskās, politiskās un garīgās darbinieka īpašības, dzīves pozīcija un politiskā autoritāte.

K. KRĪŠUKA,

linu fabrikas vecākā ekonomiste

***

Ierosinu samazināt instruktoru skaitu partijas rajona komitejās, bet lielākajās partijas organizācijās ieviest atbrīvotā sekretāra štata vienību. Atbalstu priekšlikumu par to, ka tīra formalitāte ir kadru apstiprināšana partijas rajona komitejas birojā.

L. SVALBA,

galvenā grāmatveža vietniece

***

Jāvienkāršo dokumentācija tiem, kuri stājas PSKP kandidātos un biedros.

V. FIĻIMONOVA,

siera rūpnīcas attīrīšanas iekārtu priekšniece

***

Tēzes lielākā uzmanība jāpievērš partijas darbam ar jaunatni.

M. RECA,

cietes rūpnīcas strādniece

Spraigu sacensību lopbarības sagādē

Komplekso tehnoloģisko vienību sociālistiskās sacensības noteikumos siena, skābsiena un skābarības sagatavošanā noteikti vairāki svarīgi kritēriji rezultātu vērtēšanai. Tajā skaitā ir visu šo veidu lopbarības ražošanas uzdevumu izpilde procentos, krājumu kvalitāte, darba drošība un darba aizsardzība.

Katru nedēļu sacensības rezultāti tiks atspoguļoti «kaujas lapīnās» un «zībeņos», bet uzvarētāja vienība sezonā saņems kolhozagrofirms valdes, partijas un arodbiedrības komiteju ceļojošo vimpeli, Goda rakstu un prēmiju.

Jāizvērs sprauga mehanizatoru individuālā sacensība, kuras rezultātus apkopos ik nedēļu un pēc visas sezonas. Rezultātu vērtēšana notiks

pa tehnikas grupām — atsevišķi importa «E» tipa agregātiem un tāpat atsevišķi pārējo lopbarības sarūpēšanas mašīnu grupā; pirmajā izdalot divas, bet otrajā — četras vietas. Soferiem, kuri pārvadās lopbarību, sacensībā ir trīs labākās vietas.

Uzvarētāju noteikšanas kritēriji ir maiņas normu izpilde, darba kvalitāte, disciplīna, darba aizsardzība, tehnikas stāvoklis un izmantošanas efektivitāte, nopļautās platības un pārvestās tonnas.

Rezultātu apkopošana paredzēta ik pēc darba nedēļas, bet par galarezultātu — pēc sezonas noslēguma. Uzvarētāji savās grupās saņems kolhozagrofirms valdes, partijas un arodbiedrības komiteju Goda rakstus un prēmijas.

Kad šoferu kolektīvā runa iesākas par labākajiem automašīnu vadītājiem, tiek nosaukts Aloiza Pauniņa vārds. Viņš labā tehniskajā kārtībā uztur automašīnu, centīgi izpilda darba uzdevumus. Viņam uzticēts jaudīgais «KAMAZ.» ar lielu celtspēju, tā ka bieži nākas doties tālos un atbildīgos reisus. Visi ir pārliecināti, ka darbs tiks izdarīts kā nākas un nav jābažijas.

ATTĒLĀ: «KAMAZ» vadītājs Aloizis Pauniņš.

Gadi un cilvēki

Vidusskolas 12. izlaiduma dienas tuvojas, atceramies dažus mūsu skolas vēstures aspektus...

Kādreiz apalikušajā, dubļos slīkstotajā Riebiņu ciemā līdz pat 20. gadsimta sākumam nebija skolas. 19. gadsimta beigās Latgalē sāka organizēt pagasta skolas, kuras apmeklēja bērni no desmit gadu vecuma. Mācības turpinājās trīs ziemas. Galvenais priekšmets bija ticības mācība. Populārākā mācību grāmata bija «Skolas maize», no kuras «barojās» vairākas cilvēku paaudzes. Mūsu pirmā skola bija Silajāņu pagastā, kurā ietilpa arī Riebiņi. Skola pastāvēja uz iedzīvotāju nodokļu rēķina, valsts to neuzturēja. Riebiņos šajā laikā bija toties 4 lūgšanas nami: katoļu, vecticībnieku, pareizticīgo un ebreju.

1905. gada rudenī RTGā šanāca pirmais Latvijas tautskolotāju kongress. Esmu lasījis «Dienas Lapā» skolotāju kongresa atreferējumu. Turpas skrien pa kauliem, asaras kāpj acīs, iepazīstoties ar Latvijas tautskolotāju cīņu kongresā par skolas demokratizāciju, par mācībām dzimtajā valodā, par skolēnu sagatavošanu dzīvei. Revolūcijas šalkas gāja pāri zālei, kad ar sēru mūziku pieminēja par brīvību kritušos, ar revolucionārajām dziesmām aicināja uz cīņu dzīvos.

1908. gadā uz Riebiņiem tika atstāts skolotājs S. Rjabcevs, kurš sāka meklēt kaut cik piemērotu vietu skolas ierīkošanai. Nolēma izmantot vecā kroga telpas, kas atradās tur, kur pašlaik uzbūvēta agrofīrmas ēdnīca, — blakus Sabanskai mājai. Krogs jau toreiz bija avārijas stāvoklī, un tagad tā ēka vairs nav saglabājusies. No 1912. gada skolu pārcēla uz Lejas Randāriem — Augusta Randāre mājām. Kopš 1918. gada skolu iekārtoja muižnieka Kerberļa pili (tagadējā vecā skola), jo pats viņš pastāvīgi dzīvoja Pēterburgā, kur, kā zināms, tolaik bija uzvarējusi sociālistiskā revolūcija. Uz muižas ēkas tolaik bija uzraksts «Riebedorf».

1924. gadā skolu reorganizēja par sešklasīgo pamatskolu. Bija pir-

mās četras klases ar latviešu un krievu mācību valodu. Tiem krievu klašu audzēkņiem, kas gribēja skoloties tālāk; vajadzēja turpināt mācības latviešu valodā. Šī iemesla dēļ apmēram 60 procenti bērnu palika ārpus skolas.

Riebiņu pils bija apkārtnes krāšņākā, lielākā un gleznainākā celtnē. Centrālo daļu sedza sarkans skārda jumts. Skolas priekšā bija plašs, labā kārtībā uzturēts pagalmis. Tā vidū, ovāla eglīšu dzīvzoga ieskauda, urdza strūklaka. Aiz skolas atradās liels ābeļdārzs. 1934. gadā skolas ēkai tika uzlikts jauns jumts, tā tika kapitāli izremontēta. Skolā bija internāts. Jaunākajās klasēs mācības sākās 1. oktobrī. Ļoti daudzi skolēni sēkārā ar ganu gaitām ieradās skolā krietni vēlāk un arī pavasarī to atstāja, klasi nepabeidzot. Daļa bērnu skolu tā arī nebeidza.

1940. gadā padomju vara nodibinājās Riebiņu ciemā. Par skolas direktoru iecēla čaku skolotāju, kurš no 1931. gada strādāja Riebiņos, — Kazimīru Apšenieku. Vācu okupantu pakalpiņi viņu apcietināja un piekāva. Tikai pateicoties bijušo skolēnu lūgumam, K. Apšenieks tika glābts. Pēc kara, līdz pat aiziešanai pensijā, viņš strādāja Rēzeknes rajonā, vīlsilgāk Ilzeskalna astongadīgajā skolā. Pašlaik humānais, krietnais skolotājs, liels ebreju bērnu draugs, dzīvo Rēzeknē.

Spilgta personība 30. gados skolā bija pedagoge Emīlija Pekareviča, kas perfekti pārvaldīja vācu valodu un ar skolēniem sarunājās vāciski. Visi trīs viņas bērni kļuva izglītoti cilvēki. Ēriks pazīstams kā teicams matemātikas skolotājs. E. Pekarevičas brālis Rūdolfs Gagnuss (1883—1949) arī bija matemātiķis, vairāku grāmatu autors, viņš dzīvoja Maskavā. 20. gados strādāja Krievijas Federācijas Izglītības Tautas komisariātā. Viens no R. Gagnusa mazdēliem ir padomju dzejnieks Jevgeņijs Jevtušenko (sk. žurnāla «Karogs» 1983. gada 12. numuru). Vārētu turpināt sarunu par daudziem šiem tautskolotājiem, taču atstāšu to nākamai reizei.

Šodien gribu nosaukt un tādējādi godināt arī vienus no pirmajiem Riebiņu skolas absolventiem. Tie ir — Tekla un Onufrijs Adamoviči, Francis Biukšāns (beidzis LVU), Valentīns Krūza, Izidoris Skutelis, Donāts Valters, Domeniks Jermolovičs (skolotājs, dzīvo Madonā), Veronika Meluškāne, Jēzeps Bricis, Ēriks un Emīlija Pekareviči, Jānis Sorokins (strādājis Galēnu pagastā par kolhoza priekšsēdētāju), Antons Verze un citi. Katram no viņiem dzīve bijusi interesantu notikumu pilna, no tiem divas vēstures elpa.

Ebreju minoritātei bija atsevišķas klases. Pavisam neizpētīti ir viņu vēsturiskie un cilvēciskie likteņi, ebreju klašu nozīme novada kultūras aprīē.

Kara gados skola bija izvietota dažādās mājās.

Īpaša saruna būtu par skolas vēsturi 50. gados. 1958. gadā kolhozs skolai uzcēla stadionu. Strauji palielinās skolēnu skaits. Tiek izremontēti torņi, ierīkotas klases, darbnīcas, skola tiek elektrificēta. Ar 60. gadiem par tradīciju kļūst dažādas mācību ekskursijas, jo kolhozs apgādā ar transportu.

60. un turpmāko gadu skolas vēsture cieši saistīta ar Ivana Starčenoka un Monikas Daugevītes vārdiem, jo viņi ir juridiskie un faktiskie skolas vadītāji. Lieli ir M. Daugevītes nopelni ne tikai skolas, bet arī novada vēstures un dabas izpētē. Viņas raksti un savāktie materiāli tika publicēti presē un prospektos.

Ar 1975. gadu skola pāriet uz jaunām laikmetīgām telpām, kur tā atrodas arī pašlaik. Iebraucot Riebiņos no Priekuļi puses, katru sveicina saulainie, platie skolas logi, arhitektoniski viegla un reizē it kā klasiskā skolas ēka. 1977. gadā notika pirmais vidusskolas izlaidums, kura absolvente Ludmila Aleksandrova (Skačkova) jau vairākus gadus pati nostrādājusi padagoga darbā.

Gadi rīt. Šogad ir divpadsmitais skolas izlaidums. Ceru, ka šī izlaiduma absolventi turpinās ar savu darbu un attieksmi pret dzīvi celt skolas labo slavu. Šī klase bija apdāvināta, sportiska, dziedoša, saliedēta. Gribu uzrunāt absolventus pavisam netradicionāli:

jūtas — tāds vienmēr bijis skolotājas audzināšanas mērķis saskarsmē ar bērniem.

Riebiņu vidusskolā Anna Jelisejeva strādā kopš 1981. gada par pirmo triju klašu skolotāju. Viņa ar iejūtību un vērtīgu uzmanību ielūkojas katrā audzēknī, ar mīlestību veido tā personību. Skolotāja aktīvi iesaistījās sabiedriskajā darbā, izpildot propagandista, agitatora, lektora pienākumus.

Riebiņu vidusskolas skolotāju un skolēnu kolektīvs sirsnīgi apsveica Annu Jelisejevu dzimšanas dienā, pateicās par ilggadējo nevainojamo darbu un novēlēja laimi, stipru veselību un vēl daudzus pedagogiskā darba gadus.

Klaudija PETROVA,
Riebiņu vidusskolas direktora vietniece mācību darbā

SAIMNIECISKĀ APRĒKINA SKOLA

Pieredze, kura
attaisnojusies

Turpinājums. Sākums 24. un 25. numurā

Inženiera darba ieguldījuma koeficients

— Vēl nesen, ja gribējām paaugstināt darba algu meistaram, nācās viņu paaugstināt par darba vadītāju, bet darba vadītājam vajadzēja kļūt par iecirkņa priekšnieku, — stāstīja tresta pārvaldnieks A. Providenko. — Taču to izdarīt nebija nemaz tik vienkārši — ne vienmēr bija vakanta vieta. Turklāt ne jau katrs meistars var kļūt par labu darba vadītāju, un vēl jo vairāk ne jau katram piemīt īpašības, kas nepieciešamas priekšniekam.

Tagad, kad katrs meistars un darba vadītājs var saņemt papildus līdzekļus no stimulēšanas fonda (tikai jāstrādā kā pieņakast!), šī problēma atrisinājusies pati no sevis. Meistariem un darbu vadītājiem, tāpat kā strādniekiem, darba ieguldījuma koeficientu nosaka darba kolektīva padome. Taču galavārds pieņemas lieluma noteikšanā pieder apakšvienības saimnieciskajiem vadītājiem.

Ražošanā nav grūti sadalīt materiālās stimulēšanas fondu. Daudz grūtāk to izdarīt attiecībā uz tresta aparāta darbiniekiem. Kopš 1986. gada augusta trestā lieto pašu izstrādātu metodiķu, kā sadalīt stimulēšanas fonda līdzekļus starp nodaļām un dienestiem. Sākumā tiek noteikts katras nodaļas ieguldījums tresta darba galarezultātos atkarībā no plāna uzdevumu izpildes līmeņa. Visas ziņas, kas nepieciešamas šiem aprēķiniem, var gūt no statistikas datiem vai operatīvajiem pārskatiem.

Katras nodaļas ieguldījumu nosaka, pamatojoties uz 22 tehniski ekonomiskajiem rādītājiem, kurus notei-

kusi tresta ekspertu komisija (objekta nodošana ekspluatācijā, peļņa, pašizmaksa un tā tālāk, ieskaitot metāllūzņu nodošanu).

Kā noteikt konkrētas nodaļas ietekmi uz tresta ražošanas un saimniecisko darbību? Piemēram, kādā mērā dzīvojamās mājas nodošana ekspluatācijā atkarīga no administratīvi saimnieciskās nodaļas, AVS, darba un algas nodaļas, galvenā inženiera vietnieka?

Devīnpadsmit viskvalificētiākie tresta speciālisti izlika nodaļām tik bales, cik, pēc viņu domām, tās ietekmē katru no 22 noteiktajiem ražošanas rādītājiem. Jo lielāka ir nodaļas loma kāda rādītāja (ieksim, pašizmaksas samazināšana) izpildē, jo vairāk ballu tai tiek piešķirts.

Iegūtos datus apstrādāja ESM un ieguva katras nodaļas vidējo ieguldījumu visu 22 rādītāju izpildē. Ja šis rādītājs tiek plānots (piemēram, celtniecības un montāžas darbu apjoms, darba ražīgums, peļņa), faktiskā izpilde tiek salīdzināta ar plāna uzdevumu. Ja rādītājs netiek plānots, salīdzināts tiek ar iepriekšējā gada veikumu.

Kad noteikts kolektīva materiālās stimulēšanas fonda lielums, šajā kolektīvā atklātā balsošanā pieņem katru darbinieka individuālo darba ieguldījuma koeficientu. Galīgo darba ieguldījuma koeficientu apstiprina tresta aparāta darba kolektīva padome. Padome nosaka DLK arī nodaļu priekšniekiem.

Visa līdzšinējā inženiertehniskā sastāva stimulēšanas sistēma iespaužas stimulēšanas fonda sadalē. Tomēr no šī fonda inženiertehniskie darbinieki saņem nelielu savas algas daļu un, lai tā pieaugtu, trestam sistemātiski jāpaplašina celtniecības un montāžas darbu apjoms.

Visi zina: lai kādas kļūdas darbā pieļautu inženieris, savu algu viņš saņem vienmēr. Ar darba kolektīva padomes lēmumu trests gatavojas spert nākamo soli. Uzņemts kurss uz inženiertehnisko darbinieku gabaldarba apmaksu, inženieru materiālo ieinteresētību galarezultātā. Pastāvot šādi apmaksas sistēmai, tā inženiera ipeļņa, kurš strādā bez trestas atdeves, var kļūt mazāka nekā minimālā noteiktā darba alga.

Nobeigums sekos.

Mani gaišie!

- * Nepaejiet garām, neatceroties skolu,
- * ar savu politisko un kultūras stāju neapkaunojiet savas mātes pavardu,
- * palieciet cilvēki arī tad, kad jums ir grūti vai dzīve dara pāri,
- * neaizmirstiet, ka smaidis un augstsirdība ir stipra cilvēka pazīme,
- * tā ir laime, ka zeme un debess dod lietu un vēja čukstu, ka ir rīdiena,

* uzticība skolas draugam līdzinās cilvēku tuvas radniecības pakāpei.

Ļoti gaidām ciema iedzīvotāju atsaucību skolas vēstures izpētē, īpaši 20., 30. un 40. gadu laikā. Lūdzu, atsaucieties, pastāstiet par saviem skolotājiem, par savām gaitām un likteņiem, bijušie skolas absolventi!

Valentīna MIČĀNE,

Riebiņu vidusskolas 10. klases audzinātāja, novadpētniecības puļciņa vadītāja

STĀSTU PAR SAVU BIEDRU

MĒRAUKLA — LABESTĪBA

Šogad Annai Jelisejevai bija īpaša dzimšanas diena — palika piecdesmit pieci gadi, no kuriem trīsdesmit septiņi aizvadīti raženā darbā skolā.

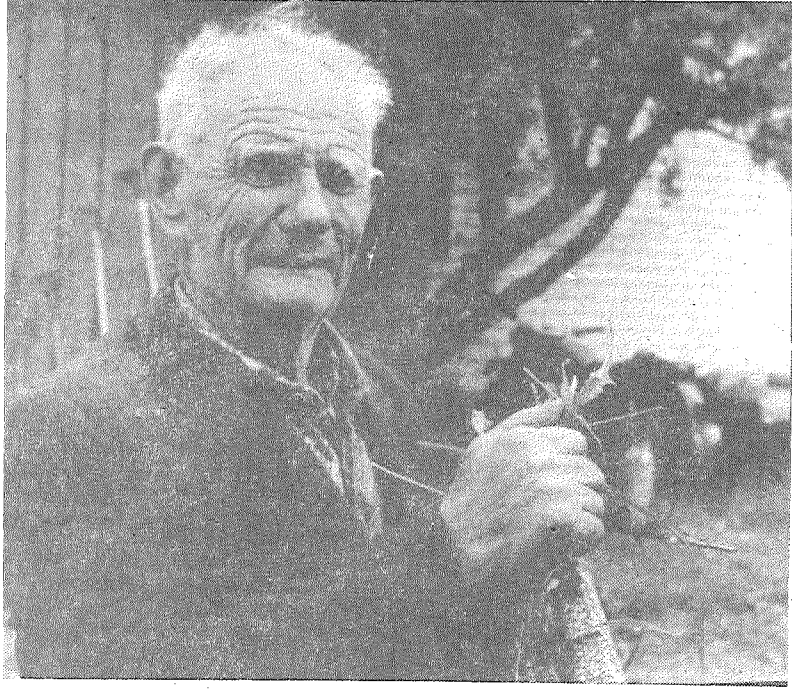
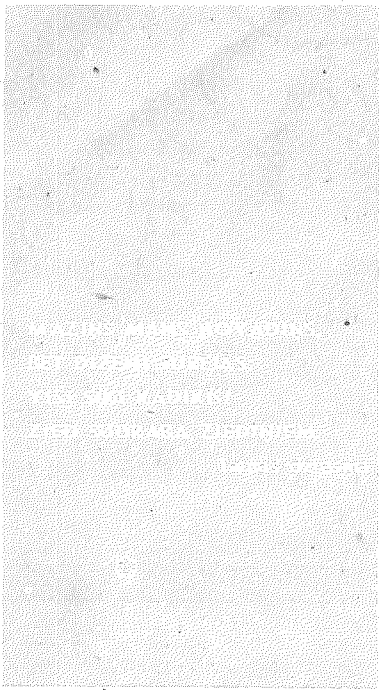
Bērība pagāja darba zemnieka ģimenē Rēzeknes rajonā, kur viņai iemācīja mīlēt darbu, ar cieņu izturēties pret citiem cilvēkiem, izjust svešu sāpi un prieku.

Pēc Rēzeknes pedagogiskās skolas beigšanas Anna Jelisejeva atbrauca strādāt uz Priekuļi rajonu — Kapināņu septiņgadīgo skolu par pamatskolas skolotāju. Kopā ar zināšanām skolotāja nodeva

bērniem arī savu labestību, audzināja viņos darba mīlestību.

Ilgus gadus Anna Jelisejeva strādāja par vecāko pionieri vadītāju Sutru astoņgadīgajā skolā, Pieniņu septiņgadīgajā skolā, stimulējot marksistiski leniniskās pārliecības veidošanos. Jaunajiem leniniešiem viņa organizēja daudz interesantu tikšanās ar kara un darba veterāniem. Savijot bērnu dvēseles mācību stundās un ārpusklasēs pasākumos, likt viņiem izjust satraukumu par jauno, līdzcievības, lepnuma

«VISI ESAM SAVĒJIE»

AGROFIRMAS APDZĪVOTĀS VIETAS

Nākamgad atskatīsimies uz četriem gadu desmitiem, kopš tagadējās agrofirmas bāzes saimniecības teritorijā sākās kolektīvizācijas process — izveidojās pirmās saimniecības, kuru locekļi pirmo reizi lauksaimniecības inventāru, mājlopus, zemi, sāka to apsaimniekot kolektīvi. Pirmās saimniecības bija mazas, to rīcībā tikpat kā nebija tehnikas — visu nācās darīt ar rokām. Bet bija pats galvenais — vēlētās strādāt kopā, ticība apvienotajiem spēkiem, gaišai nākotnei. Lai arī ne vienmēr bija tā, kā gribētos, ne vienmēr zeme deva garantētu ražu, tomēr viņi — pirmie kolhoznieki izturēja. Bez viņu pašizliedzīgā darba, izturības nebūtu mūsu šodienas.

Daudzi no cilvēkiem, kuri veidoja kolhozus, vairs nav starpmums, bet citi mierīgi vada savu atpūtu. Laikraksta «Jaunais Ceļš» redakcija iecerējusi sagatavot publikācijas par lielākajām kolhoza apdzīvotajām vietām, ielūkoties darba veterānu mājās, iepazīties ar jaunāko paaudzi, ar dzīvi un problēmām šajās sādžās.

Pirmais izbraukums — Ondzulu sādža.

Gadu nastas smagums

Lauku mājās daudz tādu cilvēku, kuru mūžs sakrājis liels gadu nasta, palikuši vieni paši vai divatā, bet bērni un mazbērni atraduši dzīves vietas citur, tur iesakņojusies. Tāda ir arī pirmā māja, kad no asfaltētās šosejas nogriežas uz Ondzulu sādžu. Māja vairs nav jauna — tās šifera jumts paguvus uzmetis sūnu plīvuru, taču dārziņš un pagalmā liecina, ka te dzīvo kārtīgs saimnieks — kartupeļi un bietes izravēti, zāle te nopļauta. Bet tur arī viņš pats — Alimpijs Kondratjevs — strādā turpat tuvumā. Reizēm paskatās uz ceļiņu, kas iegrēžas mājā: varbūt atbrauc no Preiļiem dēls vai kāda no meitām, kuras dzīvo Daugavpilī? Tāds jau ir vecu ļaužu liktenis: dzīvot un gaidīt, tīsinot laiku ar darbu.

Namatāvs uz brīdi noliek savu darbarīku — izkapti, pamatīgi noslaucījis ar zāles kumšķi. Var aprunāties, gan jau pagūs savu darbu. Un rāmi šķetinās atmiņu kamols. Dzimis viņš netālu — Sanauzū sādžā, kolhozā no pirmās dienas. Savu izredzēto bija atradis šeit, atnāca pie viņas dzīvot. Senos laikos uz iegātniem skatījās ar ironiju: sak, pats savu māju nejaudā uzcelt, kur ievest jauno sievu, atnāc uz gatavo. Bet viņš tomēr uzcēla. Uz vecās pamatiem. Tas notika 1962. gadā. Tikpat veca ir arī kuplā bumbiere, kurai lemts bija izdīgt pie pašas sienas, bet pa šiem gadiem atbēgusi no tās par lielu gabalu, izveidojot slaidu līkumu.

Dzīvesbiedri viņš pazaudējis pirms 11 gadiem, bet uzticīgi saglabā tās piemiņu. Dzīvo viens.

Kondratjevi strādāja laukopībā, bet drīz Alimpiju izvirzīja par posmiņnieku. Pamanījuši viņa spējas un organizatora talantu, izvirzīja arī par vietnieku foreizējam Kalinina kolhoza priekšsēdētājam Bronislavam Veigulim. Pēc kāda laiciņa viņu nosūtīja mācīties uz lauksaimniecības tehnikumu, no kura atgriezās kā agronomas. Tas bija laiks, kad saimniecības bija jau daudz maz nostiprinājušās, mazākās apvienojās lielākās. Bija jau arī vajadzība pēc izglītotiem vadītājiem — uzticēja brigādi. Brigadiera somu nēsāja septiņpadsmit gadus. Pirms aiziešanas atpūtā divus gadus nostrādāja arī par dispečera palīgu.

Brigadiera gadus A. Kondratjevs atceras ar lepnumu. Ražas bijušas ap 45 centneriem graudu, bijis PSRS TSSI dalībnieks, guvis zelta medaļu. Tagad tādu pat medaļu piešķirušī kolhoza priekšsēdētājam Romualdam Kavinskim, bet galvenajai agronomai Emtlijai Trūpai — sudraba, galvenajam zootehnikam Pēterim Leitānam — bronzas.

Vecā vīra gadu nasta ir 73 ziemu un vasaru smagumā. Vēl jau var tikt galā ar mājas soli, sevišķi, kad palīdz dēls un meitas kopā ar mazdēliem. Tikai taču, kura ved uz ceļu, neatliek laika. Pa to maz staigā un tā aizaug.

Parasts gadījums

No Alimpija Kondratjeva mājas pagalma kā uz delnas pārskatāma dzeltenā Filimonijas Pastares māja ar gaišām logu acīm, kas apmetušas piekalnītē. Te no jauna bija jāuzklausa jau dzirdētais stāsts par veciem cilvēkiem, kurus savā aizbildībā ņēmuši citi, brīžiem pilnīgi sveši, un turējuši līdz dzīves norietam.

F. Pastare vēl jauna pensionāre — tikai trešo gadu atpūšas. Kopš pirmās dienas strādājusi par slaucēju Opūgu fermā — no tās uzcēlāsas brīža, aizgājusi uz turieni vēl kā jauna meitene. Viņa mazliet padomā un piebilst, ka tas turpinājies līdz 1987. gadam. Bet tad saslimusi māte — vajadzējais kopt viņu un meklēt vieglāku darbu. Māmuļa šo pasauli atstājusi 82 gadu vecumā. Tagad viņas vietā ir kaimiņiene — tāpat kolhoza kustības veterāne Marta Blūzma, kura bija palikusī viena. Abām sievietēm pietiek platības mājās, dzīvo satīcīgi, lai arī svešas.

Todien Filimonijas Pastares mājā bija svētki: atbraukusi māsa Monika no Jēkabpils, brālis Pēteris no Preiļiem, kur starpsaimniecību celtniecības organizācijā strādā piecpadsmit gadus.

Vīrieša rokas mājās — darba nētruks. Kaut arī brālis ir mehanizators, tomēr pieprot namdara darbus — uzņēmis mājai piebūvēt plašāku galu tagadējā lieveņa vietā. Kamēr sievietes nemas pa māju, apspriež savas saimnieciskās lietas, gatavo azaidu — viņš strādā ar cirvi un zāģi. Kamēr cilvēks dzīvo, tam jā rūpējas par sava mitekļa sakopšanu un uzpōšanu.

Kādreiz Ondzuli bijuši ievērojami lielāki — vairākas mājas, palikušas bez saimniekiem, nojauktas. No tiem pirmajiem, kas apmetušies šeit un devuši nosaukumu visai sādžai, dzīvo viena ģimene — Monika un Pēteris Ondzuli. Viņu māja šeit ir visvecākā, atrodas vietā, kur kādreiz dzīvojuši senči, te bijis tradicionālais sādžas centrs, saišanas vieta. Man iesaka aiziet uz šo māju, uzzināšot vēl ko jaunu.

Ceļš līdz zelta kāzām un pēc tām

Monika un Pēteris apprecējās 1936. gadā, kad sākās kolektīvizācija, dzīvoja jau zem jauna jumta. Strādāja laukopībā, bet, kad tepat sādžas nomalē uzcēla fermu, kā daudzas sievietes, Monika gāja strādāt uz turieni. Saņēma 14 govus un slaucā. Bet Pēteris strādāja laukopībā — kolhozā stājoties, bija nodevuši divus sirmus zirgus — ar tiem pašam vien bija jāar kolhoza zeme, jāplauj labība. Monika bija laba audēja, šis amats un prasme mājās glabājas un kopš tiem laikiem, kad lauku cilvēkam, zemniekam pašam sev bija jāražo viss — arī apģērbs. Vecie stāvi un citi audējas darba rīki vēl tagad atrodas istabaugšā. Izrakstīja no kolhoza linus, pats kulstīja, bet viņa vērpa diegus un auda maisus. Tie esot bijuši lieliski maisi — pamatīgi, ietilpīgi un ilgi kalpojuši.

Sie cilvēki nākuši no lielām ģimenēm, kuras no seniem laikiem dzīvojušas šajā apvidū. Nav to atstājuši un arī neatstās. Arī bērni nav pārāk tālu aizklīduši pasaulē. Piemēram, meita Leontīne Podiņa strādā Preiļu gāzes saimniecībā, bet mazmeita Solveiga Ivdre nolēmusi atnākt uz kolhozu, bet pirms tam ar agrofirmas stipendiju Latvijas lauksaimniecības akadēmijā iegūt ekonomistes specialitāti.

Vecā ferma darbojas

Monika Ondzule zināja pastāstīt, kā viņām klājies fermā. Tajā ieradusās, kad mītne vēl tikusi celta, un pašam vajadzējis palīdzēt arī būvniecībā. Kāds bijis prieks, kad tik liela kūts izaugusi sādžas nomalē. Pie govīm bijuši arī draudzene Petroņellija Kokoriete, kura tāpat tagad pensijā un dzīvo viņā galā — pāri krūmājiem redzamas tur to lielo koku galotnes. Tas bijis grūts laiks, no darba sāpējušas rokas, bet tagad šķiet — arī skaistas.

Šajā fermā govus vairs netur. Bet vecā ferma tiek uzturēta darba kārtībā, lai tajā būtu sauss, padziļināts ar ekskavatoru kādreiz sādžinieku ar rokām raktās grāvis. Novietnē izmīnāti nobarojamie liellopi. Un viena no to kopējām dzīvo sādžas ieliņas pretējā pusē. Tā ir Janīna Vasilevska. Viņai uzticēta puse no

ganāmpulka — 69 bullēni, otro grupu kopj lopkope, kura nedzīvo Ondzulos — Jefrosinija Kuzmina.

Starplaikos starp mītnes uzkopšanu un dzīvnieku barošanu J. Vasilevska «iekrti», kā to nereti saka sādžinieki, savā sakņu dārziņā. Tas izravēts, reti kāda nezāle spurojas dzīva, citas savītušas guļ vagās izrautas — tikai jānovāc. It kā taisnodamās, ka ciemiņam jāredz šī nelielā nekārtība, pastāsta: nesen bijušas dēlam kāzas, atvedis mājās vedeklu.

Dēls Juris strādā par šoferi 8. autokolonnā, bet viņa jaunā dzīvesbiedre — Afanasija rajona patērētāju savienībā par asistenti.

Patī jaunākā

Daudz var pastāstīt par šo sādžu un tās iemītniekiem. Te viens par otru zina pilnīgi visu, kā teica citās mājās, «visi esam savējie, kopā vien jāturas». Pirms vēl biju apciemojis tās mājas, kas ir pie pašas fermas, jau zināju, ka tur mīt baltkrievu pāris — tāpat kolhoza veterāni Irīna un Sidors Petrovi, ka viņi šajā pusē apmetušies pirms vismaz diviem gadu desmitiem.

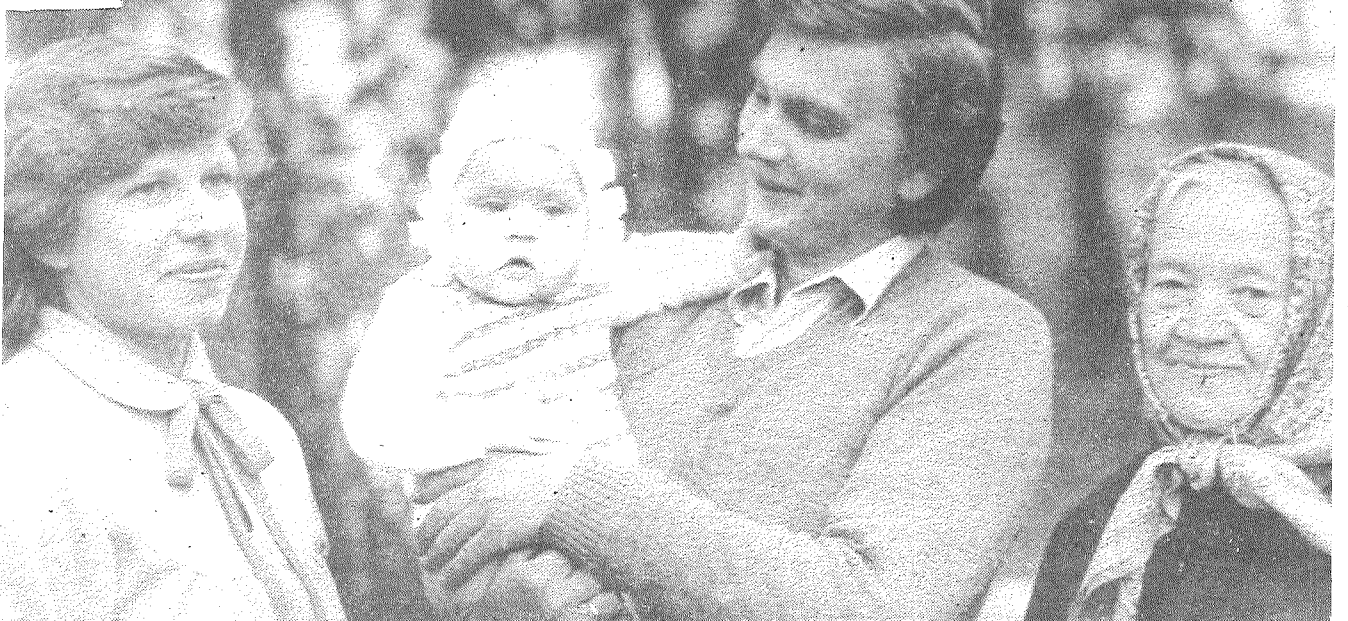
Tragiska ir bijusi šīs ģimenes dzīve. Okupācijas gados — partizānu gaitas, kur tik daudz briesmu pārdzīvots. Tad visa izpostīta atjaunošana. Preiļos dzīvojušas un strādājušas divas Sidora māsas, viņu vīri «saagītējuši» doties uz kolhozu «Krasnij Oktjabrj», kur vajadzējis mehanizatoru. Ieradusies, nopirkuši šo mājiņu, uzcēluši saimniecības ēkas.

Bet sādžā ir arī mazi bērni, jaunas ģimenes. Apciemosis vienu no tām — Pētera Volonta māju. To pie glīta bērzu pudura var pamantīt jau iztālām — ir patī jaunākā sādžā, spīdina savus ar baltiem ķieģeļiem apliktos sānus. Jaunais saimnieks, kurš strādā par mehanizatoru netālajā lielā fermā «Progress», vēl turpina būvēties. Viņa ģimenē — visu triju paaudžu pārstāvji: vecās — viņa audzumaite Antoņina Volonte, kolhoza darba veterāne, vidējās — dzīvesbiedre Natālija, kura rajona sādžes pakalpojumu kombināfā strādā par šuvēju, un mazā Santa, kurai vēl tikai deviņi mēneši. Šīs mājas relikvija — slāidie bērzi, ko viņi iestādīja, kad Pēterim bija divi gadiņi.

Koki un cilvēki aug pret sauli, vecajā sādžā dzīve rit pilnasitīgi.

Antons RANCANIS

ATTĒLOS: [augšā] Alimpijs Kondratjevs; Irīna un Sidors Petrovi; [apakšā] — Monika un Pēteris Ondzuli; Pētera Volonta ģimene.

ABSOLVENTU ATVADU VĀRDI

PALDIES TEV, SKOLA!

Cilvēkos es cienu godīgumu, taisnīgumu, uzticību. Esmu sapratusi, ka bez maksimālām pūlēm un darba nekā nav panākams. Šis pēdējais — visgrūtākais — pavasaris, kuru es pavadīju savā skolā, uz visiem laikiem paliks atmiņā.

Es nekad nespēju aizmirst savu pirmo skolotāju — Ninu Kapkovu. Viņa vienmēr saprata mūs, bija ļoti iejūtīga. Es centos pārņemt viņas labās īpašības, un attiecībā uz dažām tās arī izdevās. Liels paldies viņai!

Es gribētu redzēt pasauli tādu, lai cilvēki tajā ietu to ceļu, kurā viņiem ir patiess talants un aicinājums.

Lieli lieli paldies gribu teikt visiem skolotājiem, kas mācīja mani, jo viņi ievada mūs zināšanu pasaulē, un šī pasaule ir bezgalīga.

Mani turpmākie nodomi saistīti ar studijām augstskolā.

Ir tāds teiciens: «Labs sākums — puse darba». No tā, kāda būs mūsu izvēle, atkarīga visa turpmākā dzīve. Es jau esmu izvēlējusies — turpināt mācības. To izdarīt man palīdzēja skola. Paldies viņai par to!

Skola ir visas dzīves pamats, un no tā, kāds būs šis pamats, atkarīga mūsu nākotne. Liela loma mūsu dzīves pozīcijas veidošanā bija skolotājiem, klases kolektīvam. Tagad būs žēl šķirties no draugiem, taču es domāju, ka mēs neaizmirsīsim cits citu. Novēlu jums, draugi, laimi, mieru, mīlestību!

Ātri aiztraukušies skolas gadi. Un šķiet, ka nekad neaizmirsīšu skolasbiedrus, jo es taču mācos te no pirmās klases.

Gribētos, lai dzīvē valda lielāks taisnīgums un atklātība, lai skolotāji liktu reāli nopelnītās atzīmes. Tagad katram no mums atvērts plašs un gaišs ceļš, taču tas nebūs bez šķēršļiem. Gribētos novēlēt skolai, lai tajā valda lielāka cieņa pret vecāko klašu audzēkņiem.

Kad mācījos, galvenais skolā man bija tas, ka varu šeit fiktīvi ar saviem klasesbiedriem, ar skolotājiem. Manā dzīvē lielu vietu ieņēma sports, pateicoties mana trenera Leonīda Valdoņa pūlēm, es tajā guvu labus rezultātus. Gribu pateikties skolotājiem par to, ko viņi devuši mums. Mani nākotnes nodomi saistās ar sportu.

Es domāju, ka pēc manas aiziešanas no skolas dzīve tajā kļūs klusa un garlaicīga, nebūs vairs ko pieminēt dežūrlīnijās. Bet es jau nedrīkstoju tīšām, man vienkārši jautrs raksturs, un es domāju, ka skolā par mani paliks ne tikai sliktas atmiņas.

Agrāk es vēl kaut kā nopietni neapzinājos, ka eju uz skolu pēdējo gadu, ka pienāks laiks, un es vairs nekad neatnāksu šurp pirms pulksten 9, nesēdēju solā, ka kopā ar biedriem nepāriešu no klases uz klasi. Tagad, kad esmu to apjēgusi, man kļūst skumji, līdz asarām skumji šķirties no saviem mīļajiem skolotājiem, no klasesbiedriem, kas kļuviši tik tuvi. Es nekad neaizmirsīšu to labestību un gādību, kuru parādīja skolotāji V. Stepanovs, M. Bogdanova, V. Marejevs un, protams, klases audzinātāja.

Vija GRIGALE

Olga BORISOVA

Ivans DANILOVS

Dmitrijs ZABALUJEVS

Aleksandra KOZLOVA

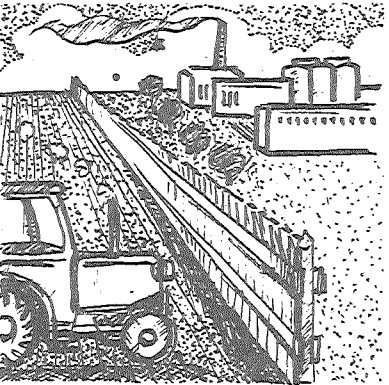
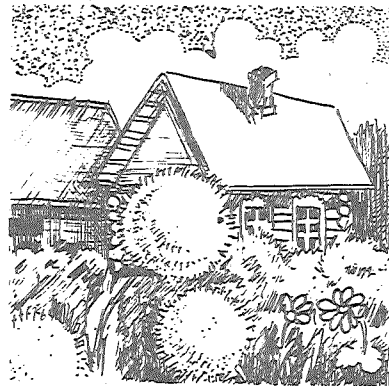
Nina ORLOVA

Iraida SLAVA

Aleksandrs TURUBANOVS

Viktors TOLSTOPJATOVS

Viktorija LAVRENKO

Papardes ziedu vēl nevienam nav izdevies nofotografēt, tāpat arī redzēt, bet vai no tā mazinās jaukums, ko sniedz tā romantiskā meklēšana? Jau sen zinādami, ka papardes nezied, tomēr Līgo nakši droši ejiet meklēt šo brīnumu. Atradīsiet. Savu lielo mīlestību, bet varbūt tādu niecīgu kļavasbērnu pie varena senča kājām mežā. Arī tas taču ir brīnums.

Līgo, svētku priekšvakarā pēc senas un labas tradīcijas katra saimniece cenšas pamaģīgi izravēt sakņu dārzu. Bet ko dara saimniece? Nē, nav tiesa — daudzas mājas liecina, ka neņem vis izkapti rokā un nepļauj zāles, lai māja izskatītos koša.

Par gadskārtu Jānī's nāca Raudzītis, ko bērni dara. Saldā dusā krāca, šņāca, Ušņu, dadžu, pūku varā.

Vai bij krāšņa visa zāle, Kas pagalmā vējā lokās! Dadzīts saulē kalst un bālē, Nātre gājējam dzej rokā.

Arī demokrātijas atdzimšanas laikmetā atrodas daži cilvēki, kuri labu un derīgu lietu cenšas darīt paslepu, paklusām, tālāk no plašās sabiedrības acīm.

Papīrs čaukst, spalva čīkst, Vīri čukstus vārdus mij: «Savas domas izteikt drīkst, Par to, kas ir, būs un bij!»

Cīts no malas raugās greizi: Ļaunus darbus plāno veikt! Tajā pašā bēdu reizē Baumas iesāk apkārt steigt.

Vēl joprojām vienā mūsu agrofirmā ir cilvēki, kuri strikti nosšķiro rūpnīcas no kolhoza un otrādi. Lūkā līdzenā pa ciņiem Vezums kraļīties var brīžiem, Kad «šis — pie mums», «tas — pie viņiem», Savās gaitās ejot spriežam.

Labuma no tā nenieka, Ja cilvēks nespēj pārkārtoties. Arī skatoties, kur solis liekams, Tādš kludpams, krisdams ies.

Nevis lai ēstu, bet uzmundrinātu, Līgo svētku priekšvakarā savus kolēģus apdziedāja Benedikts K. Atdarīet viņam ar to pašu!

Pārkārtošanās: degvīna glāzītē — Jāņu zāles.

Cik veci Jāņi?

Tas, ka vasaras saulgriežu — Līgo svētku un Jāņu dienas svinēšana ir sena ieraša, zināms visiem.

Bet mēs gribam zināt arī to, cik tad īsti sena. Uz šo jautājumu atbildi cenšas dot Viktors Grāvītis savā grāmatā «Brīnumputna dziesma». Autors, pēc profesijas ģeologs un paleontologs, vairākus gadu desmitus pētījis latviešu tautas svētku — Līgo izcelšanos. Viņš

izvirza savu hipotēzi: šie svētki radušies 1. tūkstošgadē pirms mūsu ēras, kad baltu tautām veidojās uzskats par pasaules uzbūvi. Un tas tiek saistīts ar Oriona parādīšanos pie Latvijas naktīngajām debesīm, tas ir, «Saules takas» tuvumā. Tautas dziesmās atrodam ziņas, ka vasaras saulgriežus senie balti saistīja ar to, ka saule vairs nepacēlās augstāk par kādu ievērojamu koku —

liepu, ozolu, (vai arī lielu akmeni kalna galā), tur «atstāja savu jostu».

Pēc tam spīdekļa ceļš pie debesīm kļūst aizvien zemāks. Taču astronomi zina, ka, Saules sistēmai virzoties pa savu «taku», vasaras saulgriežu punkts ik pēc 70 gadiem pārvietojas par vienu grādu, pēdējo pusotra tūkstoša gadu laikā tas pārvietojās par 30 grādiem, tas ir, —

vienu mēnesi. Apdziedātā Jāņa, tas ir Oriona, parādīšanās naktī no 23. un 24. jūniju, tāpat, sākusies pirmajā tūkstošgadē.

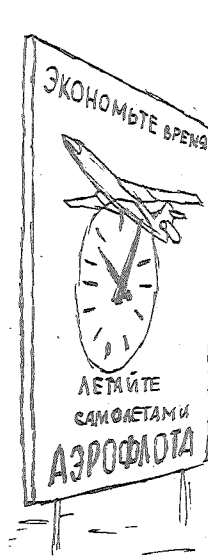
APSVEICAM

Manas dienas — Izaugušas rudzu ziedos, Saule sprāgājusi, Mērcējusi lietu. Vai tad vāgļi Manas dienas zibējusi! Bet... Labiem cilvēkiem tās labu gribējusi. M. Bārbale.

Cienījamo Pēteri LIPINIEK! Sīrsnīgi sveicam Jūs 70 gadu jubilejā! Novēlam siltu un saulainu mūžu, kas turpinātos garus un laimīgus gadus. Labu veselību, možu noskaņojumu, neizsīkstošu dzīvessparu! Kolhozagrofirmas «Krasnij Oktjabrj» kolektīvs

LIDZJOTĪBA

Agrofirma «Krasnij Oktjabrj» administrācija un sabiedriskās organizācijas izsaka dziļu līdzjūtību Antona VIŠKERA radiem un piederīgajiem sakarā ar viņa priekšlaicīgo nāvi.

Redaktors A. RANCĀNS

JAUNAIS CEĻŠ

Laikraksts «Jaunais Ceļš» («Новый путь») iznāk 1. reizi nedēļā latviešu un krievu valodā sestdienās. Fotosalikums.

Redakcijas adrese: 228273 Preiļu rajona Riebiņu ciemā, agrofirma «Krasnij Oktjabrj». Telefons — redaktoram un nodaļu vadītājiem — 56732

Met. 1220 Pasūt. 4231

Iespiests Latvijas PSR Valsts izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības lietu komitejas Daugavpils tipogrāfijā. Formāts — 1 nosacīta iespiedloksne.